

Sociální práce a sociální pedagogika v zahraničí a v ČR

doc. Michal Kaplánek, Th.D.

Jabok – Praha

Prezentace z roku 2013

Osobní přístup k problematice

1989-1998

1998-2012

2012-

TEOLOGIE

Práce s mládeží v salesiánských střediscích

Plzeň
Salesiánské
středisko

Linz
Disertační
práce

Jugendarbeit

Praha
Salesiánská
provincie

Č. Budějovice
Katedra
pedagogiky

Freizeitpädagogik

Praha
JABOK
ředitel

Č. Budějovice
pedag./teologie
doktorandi-PT

*Sozialpädagogik
-Sozialarbeit*

Místo pedagogiky v sociální práci

MODELY VZTAHŮ

- A) Zapojení sociálního pedagoga v systému sociálních služeb (u mládeže) – Itálie
- B) Sociální pedagogika jako obor, v němž se vzdělávají sociální pracovníci – Německo
- C) Sociální pedagogika jako jeden ze směrů sociální práce – Velká Británie
- D) Paralelní působení obou disciplín (ČR)
- E) Animace jako model komunitní práce (Francie, Švýcarsko)

Historie – klíč k pochopení

Základní východiska (19. století)

- Sociální pedagogika (Německo): osvěta = „povznesení lidových vrstev“, socializace, výchova
- Sociální práce (Velká Británie): péče státu o občany, kteří potřebují pomoc

SPOLEČNÉ: V době osvícenství přebírá stát a sociální sféra úkoly, které dříve plnila církev.

Sociální pedagogika

- V pol. 19. stol. v Německu: alternativa vůči školní pedagogice („kolektivní pedagogika“);
Cíl: začlenění jedinců do společnosti
- *Paul Natorp (1854-1924)* – filosof, jehož tématem byl vztah mezi **výchovou** a **společností**
- Problémy: „pedagogizace“ sociální práce a její zneužití

Sociální práce

- V Evropě – od 18. stol. rostlo úsilí, aby se garantem sociální péče stal stát
- USA: školy vzdělávající sociální pracovníky – první „social workers“ – začátek 20. stol., poté sdružení a vzdělávání sociálních pracovníků
- Předchůdce sociální práce v 19. stol. (GB):
 - The Settlement Movement
 - Scientific CharitySocial Education = práce s mládeží (jedno z pojetí)

Československý model

Oddělení sociální práce a sociální pedagogiky přináší

- a) výhody: rozvoj sociální práce jako samostatné vědecké disciplíny, profilace sociální práce (praxe)
- b) nevýhody: absence pedagogického vzdělání sociálních pracovníků a sociálního vzdělání pedagogů; legislativní překážky při zapojení pedagogů volného času v nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež

Příklad oddělení obou disciplín:

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

(§ 62 zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách)

(1) Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Služba může být poskytována osobám anonymně.

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:

- a) **výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti**, (srov. § 35, odst. 1 f)
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Vzájemný vztah sociální pedagogiky, sociální práce, pedagogiky volného času a rekreologie

